

Tussentijds rapport
per 30 juni 2018

Verkorte geconsolideerde tussentijdse financiële staten en toelichtingen

DEFINITIES

Aangewend kapitaal	Immateriële vaste activa + goodwill + materiële vaste activa + werkkapitaal
Werkkapitaal	Vorraden + handelsvorderingen en andere vorderingen uit operationele activiteiten + andere vlottende activa + vaste activa aangehouden voor verkoop – andere courante voorzieningen – handelsschulden en andere schulden uit operationele activiteiten – actuele belastingverplichtingen – andere kortlopende verplichtingen
Netto financiële schuld	Langlopende en kortlopende obligatieleningen + Langlopende en kortlopende financiële schulden - Geldmiddelen en kasequivalenten
Resultaat van de operationele activiteiten	Omzet + opbrengsten uit aanverwante activiteiten + aankopen + bezoldigingen en sociale lasten + overige exploitatiekosten, afschrijvingskosten en waardevermindering of goodwill.
Bedrijfsresultaat (EBIT)	Resultaat van de operationele activiteiten + winst uit geassocieerde deelnemingen en joint-ventures
EBITDA	Resultaat van de operationele activiteiten + afschrijvingen en waardeverminderingen + andere niet-kaselementen

VERKORTE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

Voor de periode eindigend op 30 juni (duizend euro)	Toelichting	Juni 2018	Juni 2017
Omzet		1.860.146	1.455.872
Opbrengsten uit aanverwante activiteiten	6	31.123	57.988
Aankopen		(1.117.770)	(809.501)
Bezoldigingen en sociale lasten		(334.784)	(281.781)
Overige exploitatiekosten		(233.825)	(189.435)
Afschrijvingskosten		(126.150)	(116.844)
Resultaat van de operationele activiteiten		78.740	116.299
Winst uit geassocieerde deelnemingen en joint-ventures	11	(1.211)	(15.284)
Bedrijfsresultaat		77.529	101.015
Bruto financieringskosten	7	(7.091)	(9.427)
Overige financiële opbrengsten en lasten	7	29	(3.867)
Financieel resultaat		(7.062)	(13.294)
Resultaat vóór belastingen		70.467	87.721
Winstbelastingen	9	(20.199)	(20.926)
Resultaat van de periode		50.268	66.795
Minderheidsbelangen	8	1.581	1.030
Resultaat – Toekenbaar aan de groep		51.849	67.825
Nettoresultaat toekenbaar aan de groep per aandeel (EUR) (basis en verwaterd)		2,05	2,68

VERKORTE GECONSOLIDEERDE STAAT VAN HET GLOBAAL RESULTAAT

Voor de periode eindigend op 30 juni (duizend euro)	Toelichting	Juni 2018	Juni 2017
Resultaat – Toekenbaar aan de groep		51.849	67.825
Resultaat van de periode		50.268	66.795
Financiële instrumenten – veranderingen in de reële waarde		(4.505)	7.227
Omrekeningsverschillen		1.904	(19)
Uitgestelde belastingen		630	(1.439)
Andere elementen van het globaal resultaat die later overgebracht zullen worden naar het nettoresultaat		(1.971)	5.769
Herwaardering van de nettoverplichting m.b.t. toegezegde-pensioenregelingen		0	0
Uitgestelde belastingen		0	0
Andere elementen van het globaal resultaat die later niet overgebracht zullen worden naar het nettoresultaat		0	0
Totaal andere elementen van het globaal resultaat die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen		(1.971)	5.769
Globaal resultaat:		48.297	72.564
- Toekenbaar aan de groep		50.016	73.656
- Toekenbaar aan deelnemingen die geen controle geven		(1.719)	(1.092)
Globaal resultaat toekenbaar aan de groep per aandeel (euro) (basis en verwaterd)		1,98	2,91

VERKORTE GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE

Boekjaar van 1 januari tot 30 juni (duizend euro)	Toelichtingen	Juni 2018	December 2017 (*)	December 2017
Immateriële vaste activa		90.890	91.343	91.343
Goodwill		177.519	184.930	184.930
Materiële vaste activa	10	2.208.024	2.138.208	2.138.208
Vennootschappen waarop vermogensmutatie is toegepast	11	138.778	140.510	140.510
Overige financiële vaste activa		154.258	147.719	147.719
Langlopende afgeleide instrumenten	16	171	921	921
Overige vaste activa		10.416	7.798	7.798
Uitgestelde belastingvorderingen		99.300	104.022	104.022
Totaal vaste activa		2.879.356	2.815.451	2.815.451
Voorraad	12	107.647	138.965	138.965
Handelsvorderingen en overige bedrijfsvorderingen	13	1.330.838	1.120.306	1.132.306
Overige vlottende activa		39.608	32.963	32.963
Kortlopende afgeleide instrumenten	16	1.146	4.156	4.156
Financiële vlottende activa		19	34	34
Activa aangehouden met het oog op verkoop		0	0	0
Geldmiddelen en kasequivalenten	17	428.011	523.018	523.018
Totaal vlottende activa		1.907.269	1.819.442	1.831.442
Totaal van de activa		4.786.625	4.634.893	4.646.893
Kapitaal		41.330	41.330	41.330
Uitgiftepremies		800.008	800.008	800.008
Ingehouden winsten		804.087	812.993	840.543
Toegezegde pensioenplannen		(25.268)	(25.268)	(25.268)
Afdekkingsreserves		(6.332)	(2.457)	(2.457)
Omrekeningsverschillen		(10.210)	(12.252)	(12.252)
Eigen vermogen – Toekenbaar aan de groep CFE		1.603.615	1.614.354	1.641.904
Minderheidsbelangen		12.067	14.421	14.421
Eigen vermogen		1.615.682	1.628.775	1.656.325
Pensioenverplichtingen en personeelsbeloningen		53.231	53.149	53.149
Voorzieningen	14	34.812	30.183	30.183
Andere langlopende verplichtingen		3.127	4.497	4.497
Obligatieleningen – langlopend	17	29.531	231.378	231.378
Financiële schulden – langlopend	17	694.409	419.093	419.093
Langlopende afgeleide instrumenten	16	7.858	7.209	7.209
Uitgestelde belastingverplichtingen		116.985	126.946	130.023
Totaal langlopende verplichtingen		939.953	872.455	875.532
Voorzieningen voor courante risico's	14	75.454	82.530	82.530
Handelsschulden en andere bedrijfsschulden		1.345.716	1.295.073	1.276.446
Fiscale schulden		43.666	43.275	43.275
Obligatieleningen - kortlopend	17	201.097	99.959	99.959
Financiële schulden – kortlopend	17	152.837	124.497	124.497
Kortlopende afgeleide instrumenten	16	7.472	7.445	7.445
Passiva aangehouden met het oog op verkoop		0	0	0
Overige kortlopende verplichtingen		404.748	480.884	480.884
Totaal kortlopende verplichtingen		2.230.990	2.133.663	2.115.036
Totaal eigen vermogen en verplichtingen		4.786.625	4.634.893	4.646.893

(*) Herwerkte bedragen in overeenstemming met de wijziging van de boekhoudprincipes ingevolge de toepassing van de standaard *IFRS 15 Opbrengsten uit contracten met klanten* en van *IFRS 9 Financiële instrumenten en verbonden aanpassingen*. Herwerkingen worden beschreven in nota 3.2.

VERKORT GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

Voor de periode eindigend op 30 juni (duizend euro)	Toelichting	Juni 2018	Juni 2017
Operationele activiteiten			
Resultaat van de operationele activiteiten		78.740	116.299
Afschrijvingen op (im)materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen		126.150	116.844
Toevoeging aan de voorzieningen		(1.844)	3.135
Waardeverminderingen op vlottende en vaste activa en andere niet-kas elementen		(945)	(10.301)
Verlies/(winst) verbonden aan de overdracht van materiële vaste activa		(1.708)	(2.397)
Dividenden uit geassocieerde deelnemingen en joint-ventures		3.340	6.315
Kasstroom uit operationele activiteiten vóór de wijzigingen van het werkkapitaal		203.733	229.895
Afname/(toename) van de handels – en overige kortlopende en langlopende vorderingen		(228.409)	20.201
Afname/(toename) van voorraden		34.502	4.124
Toename/(afname) van handelsschulden en overige kortlopende en langlopende schulden		23.084	43.105
Betaalde / ontvangen winstbelastingen		(23.777)	(16.120)
Kasstroom uit operationele activiteiten		<u>9.133</u>	<u>281.205</u>
Investeringsactiviteiten			
Verkoop van vaste activa		2.534	4.654
Aankoop van vaste activa		(226.739)	(267.774)
Overname van dochterondernemingen met aftrek van verworven geldmiddelen		336	0
Kapitaalverhoging van de vennootschappen waarop vermogensmutatie is toegepast		(1.395)	(2.015)
Verkoop van dochteronderneming		0	0
Nieuwe leningen		(10.568)	(4.216)
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		<u>(235.832)</u>	<u>(269.351)</u>
Financieringsactiviteiten			
Betaalde intresten		(16.657)	(17.877)
Ontvangen intresten		5.112	6.970
Andere financiële lasten en opbrengsten		(569)	(9.065)
Leningen		390.239	78.672
Terugbetaling van schulden		(185.069)	(34.224)
Uitgekeerde dividenden		(60.715)	(54.426)
Kasstroom uit (gebruikt in) financieringsactiviteiten		<u>132.341</u>	<u>(29.950)</u>
Nettotoename/(afname) van de geldmiddelen		(94.358)	(18.096)
Geldmiddelen en kasequivalenten bij het begin van het boekjaar		523.018	612.155
Wisselkoerseffecten		(649)	(1.106)
Geldmiddelen en kasequivalenten op het einde van het boekjaar		428.011	592.953

De aanschaffingen en verkopen van dochterondernemingen na aftrek van geldmiddelen omvatten niet de entiteiten welke niet ressorteren onder bedrijfscombinaties (pool vastgoedontwikkeling). Deze worden dus niet beschouwd als investeringsactiviteiten en worden binnen de kasstromen uit bedrijfsactiviteiten opgenomen.

VERKORT GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT VAN HET EIGEN VERMOGEN

Voor de periode eindigend op 30 juni 2018

(duizend euro)	Kapitaal	Uitgifte-premie	Ingehouden winsten	Toegezegde doel-pensioenplannen	Reserve afdekkings-instrumenten	Omrekenings-verschillen	Eigen vermogen – Toekenbaar aan de groep	Minderheids-belangen	Totaal
December 2017	41.330	800.008	840.543	(25.268)	(2.457)	(12.252)	1.641.904	14.421	1.656.325
Herwerking IFRS 15 & 9			(27.550)				(27.550)		(27.550)
December 2017 (*)	41.330	800.008	812.993	(25.268)	(2.457)	(12.252)	1.614.354	14.421	1.628.775
Globaal resultaat voor de periode			51.849		(3.875)	2.042	50.016	(1.719)	48.297
Dividenden aan aandeelhouders			(60.755)				(60.755)		(60.755)
Dividenden van minderheidsbelangen								(518)	(518)
Andere bewegingen								(117)	(117)
Juni 2018	41.330	800.008	804.087	(25.268)	(6.332)	(10.210)	1.603.615	12.067	1.615.682

(*) Herwerkte bedragen in overeenstemming met de wijziging van de boekhoudprincipes ingevolge de toepassing van de standaard *IFRS 15 Opbrengsten uit contracten met klanten* en van *IFRS 9 Financiële instrumenten en verbonden aanpassingen*. Herwerkingen worden beschreven in nota 3.2.

Voor de periode eindigend op 30 juni 2017

(duizend euro)	Kapitaal	Uitgifte-premie	Ingehouden winsten	Toegezegde doel-pensioenplannen	Reserve afdekkings-instrumenten	Omrekenings-verschillen	Eigen vermogen – Toekenbaar aan de groep	Minderheids-belangen	Totaal
December 2016	41.330	800.008	714.527	(19.464)	(7.337)	(7.505)	1.521.559	14.918	1.536.477
Globaal resultaat voor de periode			67.825		5.788	43	73.656	(1.092)	72.564
Dividenden aan aandeelhouders			(54.426)				(54.426)		(54.426)
Dividenden van minderheidsbelangen								(592)	(592)
Andere bewegingen								100	100
Juni 2017	41.330	800.008	727.926	(19.464)	(1.549)	(7.462)	1.540.789	13.334	1.554.123

KAPITAAL EN RESERVES

Het kapitaal op 30 juni 2018 bestaat uit 25.314.482 gewone aandelen. De aandelen hebben geen nominale waarde. De houders van gewone aandelen hebben recht op een dividenduitkering zoals toegekend en op één stem per aandeel op de aandeelhoudersvergadering van de groep CFE.

Op 22 februari 2018, werd een dividend van 60.755 duizend euro, wat overeenstemt met 2,40 euro bruto per aandeel, voorgesteld door de raad van bestuur en goedgekeurd door de algemene vergadering der aandeelhouders op 3 mei 2018. Dit dividend werd betaald.

Het basisresultaat per aandeel is identiek aan het verwaterd resultaat per aandeel wegens de afwezigheid van potentiële gewone aandelen met verwateringseffect in omloop.

Hij wordt als volgt berekend:

RESULTAAT PER AANDEEL PER 30 JUNI (duizend euro)	2018	2017
Nettoresultaat toe te rekenen aan de aandeelhouders	51.849	67.825
Globaal resultaat (toekenbaar aan de groep)	50.016	73.656
Aantal gewone aandelen op afsluitingsdatum	25.314.482	25.314.482
Basisresultaat (verwaterd) per aandeel (euro)	2,05	2,68
Globaal resultaat (toekenbaar aan de groep) per aandeel in euro	1,98	2,91

TOELICHTING BIJ DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE TUSSENTIJDSE FINANCIËLE STATEN AFGESLOTEN PER 30 JUNI 2018

1. ALGEMENE PRINCIPES
2. CONSOLIDATIEMETHODEN
 - 2.1. CONSOLIDATIEKRING
 - 2.2. TRANSACTIES BINNEN DE GROEP
 - 2.3. OMREKENING VAN DE FINANCIËLE STATEN VAN DE BUITENLANDSE VENNOOTSCHAPPEN EN VESTIGINGEN
 - 2.4. TRANSACTIES IN VREEMDE VALUTA
3. WAARDERINGSREGELS EN METHODEN
 - 3.1. BEROEP OP SCHATTINGEN
 - 3.2. WIJZIGING VAN WAARDERINGSREGELS: TOEPASSING VAN IFRS 15 OPBRENGSTEN UIT CONTRACTEN MET KLANTEN EN IFRS 9 FINANCIËLE INSTRUMENTEN EN BETROKKEN AANPASSINGEN
4. GESEGMENTEERDE INFORMATIE
 - 4.1. ELEMENTEN VAN HET VERKORT GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE RESULTATENREKENING
 - 4.2. VERKORT GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE
 - 4.3. VERKORT GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT
 - 4.4. OVERIGE INFORMATIE
 - 4.5. GEOGRAFISCHE SEGMENTEN
5. OVERNAMES EN AFSTOTINGEN VAN DOCHTERONDERNEMINGEN
6. OPBRENGSTEN UIT AANVERWANTE ACTIVITEITEN
7. FINANCIËEL RESULTAAT
8. MINDERHEIDSBELANGEN
9. BELASTINGEN OP HET RESULTAAT
10. MATERIËLE VASTE ACTIVA
11. GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN EN JOINT VENTURES
12. VOORRADEN
13. HANDELSVORDERINGEN EN ANDERE VORDERINGEN
14. ANDERE VOORZIENINGEN DAN PENSIOENVERPLICHTINGEN EN PERSONEELSVORDELEN
15. NIET UITGEDRUKTE ACTIVA EN PASSIVA
16. FINANCIËLE DERIVATEN
17. INFORMATIE BETREFFENDE NETTO FINANCIËLE SCHULD
 - 17.1. DE NETTO FINANCIËLE SCHULD.
 - 17.2. TIJDSHEMA VAN DE FINANCIËLE SCHULDEN
 - 17.3. KASSTROMEN MET BETREKKING TOT FINANCIËLE SCHULDEN
 - 17.4. KREDIETLIJNEN
 - 17.5. FINANCIËLE VOORWAARDEN (CONVENANTS)
18. INFORMATIE BETREFFENDE HET BEHEER VAN DE FINANCIËLE RISICO'S
 - 18.1. RENTEVOETRISICO
 - 18.2. VERDELING VAN DE FINANCIËLE SCHULDEN OP LANGE TERMIJN PER VALUTA
 - 18.3. BOEKWAARDE EN REËLE WAARDE PER BOEKHOUDCATEGORIE
19. ANDERE GEGEVEN VERPLICHTINGEN
20. ANDERE ONTVANGEN VERPLICHTINGEN
21. GESCHILLEN
22. TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN
23. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM
24. IMPACT VAN DE VREEMDE MUNTEN
25. WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK EN ONTWIKKELING
26. SEIZOENSEFFECTEN OP DE ACTIVITEITEN
27. RAPPORT VAN DE COMMISSARIS

Vooraf

De verkorte geconsolideerde tussentijdse financiële staten zijn door de raad van bestuur goedgekeurd voor publicatie op 27 augustus 2018.

BELANGRIJKSTE TRANSACTIES VAN DE EERSTE ZES MAANDEN 2018 EN DE EERSTE ZES MAANDEN VAN 2017 MET INVLOED OP DE SAMENSTELLING VAN DE GROEP CFE

TRANSACTIES VOOR DE EERSTE ZES MAANDEN VAN 2018

1. Pool baggerwerken en milieu

In de loop van het eerste semester van 2018 verwierf DEME:

- 100% van de vennootschap Dredeco PNG Ltd;
- 100% van de vennootschap Middle East Marine Contracting Ltd;
- 100% van de vennootschap Naviera Living Stone S.L.U.

De hierboven vermelden entiteiten werden volgens de globale methode geïntegreerd.

In de loop van het eerste semester van 2018 verwierf DEME ook:

- 50% van de nieuwe vennootschap Earth Moving Al Duqm LLC;
- 15% van de vennootschap BAAK Blankenburg-Verbinding BV.

De hierboven vermelden entiteiten werden volgens de vermogensmutatiemethode geïntegreerd.

Bovendien werd de vennootschap Europ Agregats sarl (100% door DEME gehouden), door DEME Building Materials NV (100% door DEME gehouden), opgenomen.

Eindelijk werd de vennootschap Ecoterres Holding (74,90% door DEME gehouden), door DEME Environmental Contractors NV (100% door DEME gehouden), opgenomen.

2. Pool Contracting

Nihil.

3. Pool vastgoedontwikkeling

Op 1 januari 2018 heeft de groep CFE, door haar dochteronderneming BPI Real Estate Belgium NV, haar participatie in de vennootschap D.H.B. NV van 75,33% tot 100% verhoogd. Deze entiteit werd al volgens de globale methode geconsolideerd.

Op 14 mei 2018 wordt de benoeming van de vennootschap Foncière Sterpenich SA, dochteronderneming van BPI Real Estate Belgium NV, naar BPI Park West NV gewijzigd.

Op 30 mei 2018 heeft BPI Real Estate Poland Sp. Z.o.o., dochteronderneming van groep CFE, 100% van de aandelen van de vennootschap BPI Sadowa Sp. Z.o.o. verworven. Deze entiteit wordt volgens de globale methode geconsolideerd.

Op 8 juni 2018 heeft BPI Real Estate Belgium NV en BPI Samaya NV, dochterondernemingen van groep CFE, 100% van de aandelen van de nieuw opgerichte vennootschap Wolimmo NV verworven. Deze entiteit wordt volgens de globale methode geconsolideerd.

Op 8 juni 2018 heeft BPI Real Estate Belgium NV en BPI Samaya NV, dochterondernemingen van groep CFE, 100% van de aandelen van de nieuw opgerichte vennootschap Zen Factory NV verworven. Deze entiteit wordt volgens de globale methode geconsolideerd.

4. Pool Holding en niet-overgedragen activiteiten

Nihil.

TRANSACTIES VOOR DE EERSTE ZES MAANDEN VAN 2017

1. Pool baggerwerken en milieu

In de loop van het eerste semester van 2017 verwierf DEME 50% van de aandelen van de vennootschap K3 DEME. Deze entiteit werd geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode.

2. Pool Contracting

Op 26 april 2017 heeft CFE Contracting NV, dochteronderneming van groep CFE, 100% van de aandelen van de nieuwe opgerichte vennootschap CFE Senegal SASU gekocht. Deze entiteit wordt volgens de integrale methode geconsolideerd.

3. Pool vastgoedontwikkeling

Op 29 juni 2017 heeft BPI NV, dochteronderneming van groep CFE, 50% van de aandelen van de nieuw opgerichte vennootschap Ernest 11 NV verworven. Deze entiteit wordt volgens de vermogensmutatiemethode geconsolideerd.

In de loop van het eerste semester van 2017 verkocht BPI Luxembourg SA haar participatie in de vennootschap Pef Kons Investment SA (33,33%).

In de loop van het eerste semester van 2017 verkocht BPI NV haar participatie in de vennootschappen Rederij Marleen BVBA, Rederij Ishtar BVBA en Oosteroever NV (50%).

4. Pool Holding en niet-overgedragen activiteiten

Er zijn geen transacties in deze pool te rapporteren.

BOEKHOUDKUNDIGE GRONDSLAGEN EN EVALUATIEMETHODEN

1. ALGEMENE PRINCIPES

IFRS ZOALS GOEDGEKEURD BINNEN DE EUROPESE UNIE

De toegepaste boekhoudprincipes zijn dezelfde als degene die werden gebruikt voor het opstellen van de jaarlijkse financiële overzichten per 31 december 2017, met uitzondering van de normen IFRS 15 en IFRS 9 die vanaf 1 januari 2018 verplicht van toepassing zijn. Herwerkingen worden beschreven in nota 3.2.

STANDAARDEN EN INTERPRETATIES TOEPASBAAR VOOR HET BOEKJAAR BEGINNEND OP 1 JANUARI 2018

- Aanpassingen van IAS 40 *Overdracht van vastgoedbeleggingen*
- IFRS 9 *Financiële instrumenten en betrokken aanpassingen*
- Aanpassingen van IFRS 2 *Classificatie en waardering van op aandelen gebaseerde transacties*
- Aanpassingen van IFRS 4 *Toepassing van IFRS 9 Financiële instrumenten met IFRS 4 Verzekeringscontracten*
- Jaarlijkse verbeteringen aan de IFRS (2014-2016): aanpassingen aan IFRS 1 en IAS 28
- IFRIC 22 *Transacties in vreemde valuta en voorafbetalingen*
- IFRS 15 *Opbrengsten uit contracten met klanten*

STANDAARDEN EN INTERPRETATIES GEPUBLICEERD MAAR NOG NIET VAN TOEPASSING VOOR HET BOEKJAAR BEGINNEND OP 1 JANUARI 2018

De groep heeft beslist om de standaarden en interpretaties waarvan de toepassing op 30 juni 2018 niet verplicht is, niet te anticiperen:

- Aanpassingen van IAS 19 *Planwijzigingen, inperkingen en afwikkelingen* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2019, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassingen van IAS 28 *Lange termijn investeringen in geassocieerde deelnemingen en joint ventures* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2019, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassingen van IFRS 9 *Kenmerken van vervroegde terugbetaling met negatieve compensatie* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2019)
- Aanpassingen van IFRS 10 en IAS 28 *Verkoop of inbreng van activa tussen een investeerder en de geassocieerde deelnemingen of joint venture* (ingangdatum voor onbepaalde duur uitgesteld, en daarom is ook de goedkeuring binnen de Europese Unie uitgesteld)
- Jaarlijkse verbeteringen aan de IFRS 2015-2017 cyclus (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2019, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- IFRIC 23 *Onzekerheid over het taxregime* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2019, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- IFRS 14 *Uitgestelde rekeningen in verband met prijsregulering* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- IFRS 16 *Leaseovereenkomsten* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2019)
- IFRS 17 *Verzekeringsovereenkomsten* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2021, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)

De analyse van de eventuele impact van deze normen en interpretaties op de geconsolideerde financiële staten van de groep is nog aan de gang. De groep CFE verwacht geen wijzigingen uit de toepassing van deze normen, behalve voor wat betreft de norm IFRS 16.

De nieuwe standaard IFRS 16 schaft voor de leasener het huidige onderscheid af tussen gewone leasings, die als lasten werden geboekt, en financiële leasings, die als materiële vaste activa werden geboekt tegen over een financiële schuld, en eist voor alle leaseovereenkomsten de boeking van een gebruiksrecht tegen over een financiële schuld. IFRS 16 zal de standaard IAS 17 en de interpretaties IFRIC 4, SIC 15 en SIC 27 vervangen. Terwijl volgens de bepalingen van IAS 17 de boekhoudkundige verwerking van leaseovereenkomsten wordt bepaald volgens de beoordeling van de overdracht van de risico's en voordelen van de eigendom van het actief, schrijft IFRS 16 een unieke boeking door de leasener voor met een impact op de balans die vergelijkbaar is met die van een financiële leasing. Deze standaard zal op 1 januari 2019 in werking treden.

De toepassing van IFRS 16 zal de volgende weerslag hebben op het geconsolideerd overzicht van de financiële positie en op de geconsolideerde resultatenrekening:

- verhoging van de activa en de passiva met de geactualiseerde waarde van de toekomstige betalingen voor leasingovereenkomsten;
- verhoging van de netto financiële schuld; en
- verhoging van het bedrag van de EBITDA na de presentatie van lasten van leasingovereenkomsten in de rubrieken 'afschrijvingskosten' en 'financieringskosten' in plaats van operationele kosten.

Vanwege de specificiteit van bepaalde leaseovereenkomsten (met name in termen van de vernieuwingsmodaliteiten) zouden de voor de beoordeling van de contracten onder IFRS 16 gebruikte looptijden in bepaalde gevallen kunnen verschillen van deze die voor de beoordeling van de verbintenissen buiten balans werden gebruikt, waar alleen rekening werd gehouden met de duur van de vaste verbintenis. De in Toelichting 27 Operationele leaseovereenkomsten uit de geconsolideerde financiële staten op 31 december 2017 vermelde verbintenissen zouden bijgevolg niet volledig representatief kunnen zijn voor de in het kader van de toepassing van IFRS 16 te boeken passiva.

De beoordeling van de potentiële impact op de jaarrekening van de Groep is nog niet voltooid. Dit zijn complexe werkzaamheden, gelet op het volume van de te herziene contracten en het gedecentraliseerd karakter van het beheer van de leasingovereenkomsten.

2. CONSOLIDATIEMETHODEN

2.1. CONSOLIDATIEKRING

Vennootschappen waarvan de groep rechtstreeks of onrechtstreeks de meerderheid van de stemrechten bezit en waarover ze dus zeggenschap heeft, worden geconsolideerd door de integrale consolidatiemethode.

De vennootschappen waarover de groep een gezamenlijke zeggenschap heeft samen met andere aandeelhouders, worden geconsolideerd volgens de vermogensmutatie methode. Het betreft voornamelijk Rent-A-Port en sommige vennootschappen van de polen Baggerwerken en milieu en Vastgoedontwikkeling.

Evolutie van de consolidatiekring

Aantal entiteiten	Juni 2018	December 2017
Integrale methode	196	191
Vermogensmutatiemethode	124	124
Totaal	320	315

2.2. TRANSACTIES BINNEN DE GROEP

De wederzijdse verrichtingen en transacties van activa en verplichtingen, baten en lasten tussen opgenomen ondernemingen worden in de geconsolideerde jaarrekening geëlimineerd. Deze eliminatie gebeurt:

- volledig, als de transactie plaats heeft tussen twee dochterondernemingen; en
- naar rato van het belang in de onderneming waarop vermogensmutatie wordt toegepast voor het interne resultaat gerealiseerd tussen een integraal geconsolideerde onderneming en een onderneming geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode.

2.3. OMREKENING VAN DE FINANCIËLE STATEN VAN DE BUITENLANDSE VENNOOTSCHAPPEN EN VESTIGINGEN

In de meeste gevallen stemt de functionele valuta van de vennootschappen en vestigingen overeen met de valuta van het betrokken land.

De jaarrekeningen van de buitenlandse vennootschappen waarvan de functionele valuta verschilt van de presentatievaluta van de geconsolideerde jaarrekening van de groep, worden omgerekend tegen de wisselkoers op de balansdatum wat betreft de posten van de balans en tegen de gemiddelde koers over de periode voor de posten van de winst-en-verliesrekening. Wisselkoersverschillen die daaruit voortvloeien worden als omrekeningsverschillen opgenomen in de geconsolideerde reserves. De goodwill met betrekking tot de buitenlandse vennootschappen wordt geacht deel uit te maken van de verworven activa en verplichtingen en wordt uit dien hoofde omgerekend tegen de wisselkoers op de balansdatum.

2.4. TRANSACTIES IN VREEMDE VALUTA

De transacties in vreemde valuta worden omgerekend in euro tegen de wisselkoers die geldt op de datum van de transactie. Aan het eind van de periode worden de monetaire activa en verplichtingen die uitgedrukt zijn in vreemde valuta, omgerekend in euro tegen de wisselkoers op de balansdatum. De winsten en verliezen die hieruit voortvloeien worden opgenomen in de rubriek wisselresultaten en worden in de winst-en-verliesrekening gepresenteerd als andere financiële opbrengsten en lasten.

De wisselkoersverschillen op leningen in vreemde valuta of op afgeleide producten gebruikt voor afdekking van belangen in de buitenlandse dochterondernemingen, worden opgenomen als omrekeningsverschillen onder het eigen vermogen.

3. WAARDERINGSREGELS EN METHODEN

3.1. BEROEP OP SCHATTINGEN

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening volgens de IFRS-normen, worden schattingen verricht en veronderstellingen geformuleerd die een invloed hebben op de bedragen opgenomen in die jaarrekening, met name wat betreft:

- de afschrijvingsperiode van de vaste activa;
- de waardering van de voorzieningen en de pensioenverplichtingen;
- de waardering van het resultaat volgens de vooruitgang van de onderhanden projecten in opdracht van derden;
- de schattingen genomen waarderingen voor de impairment tests;
- de waardering van de financiële instrumenten tegen reële waarde;
- de beoordeling van de controle op deelvennootschappen;
- de kwalificatie, bij de overname van een bedrijf, van de transactie (bedrijfscombinaties of verwerving van activa).
- de kwalificatie, bij het oprichten van een gezamenlijke overeenkomst van de transactie (gezamenlijke activiteiten of joint-ventures).

Deze schattingen gaan ervan uit dat de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten gewaarborgd is en worden gemaakt op basis van de op dat ogenblik beschikbare informatie. De schattingen kunnen herzien worden wanneer de omstandigheden waarop ze gebaseerd zijn evolueren of wanneer nieuwe informatie beschikbaar wordt. De reële resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

3.2. WIJZIGING VAN WAARDERINGSREGELS: TOEPASSING VAN IFRS 15 OPBRENGSTEN UIT CONTRACTEN MET KLANTEN EN IFRS 9 FINANCIËLE INSTRUMENTEN EN BETROKKEN AANPASSINGEN

Op 1 januari 2018 heeft de Groep het bedrag van het eigen vermogen met 15.550 duizend euro (netto van uitgestelde belastingen) vermindert als gevolg van de cumulatieve impact van de eerste toepassing van de norm “**IFRS 15 Opbrengsten uit contracten met klanten**”.

IFRS 15 is de nieuwe standaard voor de beginselen van de boeking van de omzet. Deze is van toepassing sinds 1 januari 2018 en vervangt de standaarden IAS 11 ‘Onderhanden projecten in opdracht van derden’, de standaard IAS 18 ‘Opbrengsten’ en de verschillende bestaande interpretaties, met name IFRIC 15 ‘Contracten voor de bouw van vastgoed’. De boeking van de opbrengsten uit contracten met klanten zal dus door één enkele standaard worden geregeld, die op 1 januari 2018 van toepassing wordt.

De toepassing van deze norm vanaf 1 januari 2018 heeft een beperkte impact op de boeking van de omzet, en kan als volgt worden samengevat :

- De omzet uit de meeste bouw- en dienstencontracten wordt geboekt onder IAS 11 als een eenmalige prestatieverplichting met geleidelijke overdracht van controle. Deze benadering blijft in overeenstemming met de bepalingen van de standaard IFRS 15. Er is dus geen materiële wijziging van toepassing voor het opstellen van de financiële staten op 30 juni 2018.
- Om de vooruitgang van de contracten te meten, gebruikte de Groep onder IAS 11 een op een vordering door de kosten gebaseerde methode. Deze benadering blijft eveneens in overeenstemming met de bepalingen van de standaard IFRS 15. Er is dus geen materiële wijziging van toepassing voor het opstellen van de financiële staten op 30 juni 2018.
- Voor een beperkt aantal contracten van het type ‘EPCI’ in de pool Baggerwerken en Milieu werden meerdere prestatieverplichtingen geïdentificeerd. Deze prestatieverplichtingen hebben betrekking op enerzijds de ‘procurement’ activiteiten en anderzijds de installatie en vervoeractiviteiten. Aangezien de omzet uit deze contracten onder de oude standaard IAS 11 als een enkele prestatieverplichting werd geboekt, leidt de toepassing van IFRS 15 tot een herwerking met als gevolg een vermindering van het eigen vermogen bij de opening op 1 januari 2018 van 15.550 duizend euro.

Op 1 januari 2018 heeft de Groep het bedrag van het eigen vermogen met 12.000 duizend euro vermindert om de cumulatieve impact van de eerste toepassing van de norm “**IFRS 9 Financiële instrumenten**” en betrokken aanpassingen te vertonen.

Bestemd om de huidige norm IAS 39 Financiële instrumenten te vervangen, voorziet IFRS 9 nieuwe bepalingen voor de classificatie en de waardering van de financiële activa, gebaseerd op het beheermodel van de onderneming en de contractuele kenmerken van de financiële activa.

- Fase I – Classificatie en waardering van financiële activa
De bepalingen van IFRS 9 voor de classificatie en de waardering van de financiële activa zijn gebaseerd op het beheermodel van de onderneming en de contractuele kenmerken van de financiële activa. Aangezien de ervaring van de Groep in het beheer van zijn financiële activa en het feit dat de Groep over geen complexe financiële instrumenten beschikt, is men tot de conclusie gekomen dat alle financiële instrumenten van de Groep de criteria « Solely Payment of Principal and Interests (SSPI) » zoals door IFRS 9 bepaald naleven. De financiële activa geboekt tegen geamortiseerde kostprijs volgens IAS 39 kenden geen verandering van boekhoudmethode voor de eerste toepassing van IFRS 9. Er is dus geen materiële wijziging van toepassing voor het opstellen van de geconsolideerde financiële staten van het eerste semester 2018.

De afstemming van de categorieën voorzien in IAS 39 en IFRS 9 wordt als volgt samengevat :

Categorieën van financiële activa en verplichtingen - (Nota 18.3)	IAS 39	IFRS 9
<i>Financiële activa:</i>		
Deelnemingen	Financiële instrumenten beschikbaar voor verkoop	Activa en verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs
Financiële vorderingen en schulden	Leningen en vorderingen / Verplichtingen aan geamortiseerde kostprijs	Activa en verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs
Rentevoet derivaten	Financiële instrumenten niet gekwalificeerd als indekking OF financiële instrumenten gekwalificeerd als indekking	Financiële activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde in het nettoresultaat – Financiële instrumenten niet gekwalificeerd als indekking / gekwalificeerd als indekking
Handels en overige vorderingen uit operationele activiteiten	Leningen en vorderingen / Verplichtingen aan geamortiseerde kostprijs	Activa en verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs
Kasequivalenten	Leningen en vorderingen / Verplichtingen aan geamortiseerde kostprijs	Activa en verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs
Beschikbare middelen	Leningen en vorderingen / Verplichtingen aan geamortiseerde kostprijs	Activa en verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs
<i>Financiële verplichtingen:</i>		
Obligatielening	Leningen en vorderingen / Verplichtingen aan geamortiseerde kostprijs	Activa en verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs
Financiële schulden	Leningen en vorderingen / Verplichtingen aan geamortiseerde kostprijs	Activa en verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs
Handelsschulden en andere voortvloeiend uit operationele activiteiten	Leningen en vorderingen / Verplichtingen aan geamortiseerde kostprijs	Activa en verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs
Rentevoet derivaten	Financiële instrumenten niet gekwalificeerd als indekking OF financiële instrumenten gekwalificeerd als indekking	Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via het nettoresultaat – Financiële instrumenten niet gekwalificeerd als indekking / gekwalificeerd als indekking

- Fase II – Modaliteiten voor waardeverminderingen van financiële activa

De standaard zal de modaliteiten voor de waardevermindering van de financiële activa van de Groep wijzigen, aangezien IFRS 9 een op de verwachte verliezen gebaseerd model oplegt. De waardering van de financiële activa van de Groep tegen het verwachte verliezen gebaseerd model vereist rekening te houden met de geactualiseerde waarde van de geschatte verliezen in het geval van een dubieuze debiteur. De verwachte verliezen worden berekend aan de hand van het gewogen gemiddelde van de verliezen die voortvloeien uit verschillende scenarios . De toepassing van dit model op de waardering van de vorderingen van de Groep ten opzichte van de staat Tsjaad leidt tot een daling van het eigen vermogen in de openingsbalans op 1 januari 2018 met 12.000 duizend euro.

Voor de toepassing van normen IFRS 15 en IFRS 9, opteerde de Groep voor de zogenaamde « vereenvoudigde retrospectieve » overgangsmethode. De vergelijkende financiële staten werden enkel op niveau van de geconsolideerd overzicht van de financiële positie herwerkt. De vergelijkende geconsolideerde resultatenrekening op 30 juni 2017 werd niet herwerkt en wordt nog steeds volgens de boekhoudprincipes van toepassing in 2017 voorgesteld.

Het geconsolideerd overzicht van de financiële positie voor de periode eindigend op 31 december 2017 onderging de volgende wijzigingen:

	December 2017, gepubliceerd	Impact IFRS 15	Impact IFRS 9	December 2017, na herziening
Kortlopende activa, waarin :				
<i>Handelsvorderingen en overige bedrijfsvorderingen</i>	1.132.306		(12.000)	1.120.306
Eigen vermogen – Deel van de Groep CFE, waarin :				
<i>Ingehouden winsten</i>	840.543	(15.550)	(12.000)	812.993
Langlopende passiva, waarin :				
<i>Uitgestelde belastingverplichtingen</i>	130.023	(3.077)		126.946
<i>Handelsschulden en andere bedrijfsschulden</i>	1.276.446	18.627		1.295.073

Indien de norm IFRS 15 niet van toepassing was geweest op 1 januari 2018, zou het nettoresultaat van de Groep voor het eerste semester 2018 met - 5.767 duizend euro lager zijn in de pool Baggerwerken en milieu.

4. GESEGMENTEERDE INFORMATIE

De gesegmenteerde informatie wordt voorgesteld rekening houdend met de operationele segmenten. De resultaten en activa en verplichtingen van de segmenten omvatten elementen die ofwel rechtstreeks, ofwel op basis van een logische verdeling toe te wijzen zijn aan een segment.

De groep CFE bestaat uit de volgende vier operationele pools:

- **Baggerwerken en milieu**

De pool Baggerwerken en milieu is, via zijn dochteronderneming DEME, actief op het gebied van baggerwerken (infrastructureel- en onderhoudsbaggeren), de installatie van offshore windturbines, de behandeling van vervuilde gronden en slib en marine engineering.

- **Contracting**

De pool Contracting wordt voornamelijk actief op de volgende domeinen:

- gebouwen (kantoren, industriële gebouwen, woningen, renovaties en restauraties) in België, Luxemburg, Polen en Tunesië;
- tertiaire elektriciteit (kantoren, ziekenhuizen, parkeerterreinen, ...) in België en Luxemburg;
- plaatsing van bovenleidingen en spoorwegsignalisatie en aanleg van sporen in België.

- **Vastgoedontwikkeling**

De pool Vastgoedontwikkeling ontwikkelt vastgoedprojecten in België, Luxemburg en Polen.

- **Holding en niet-overgedragen activiteiten:**

Naast de activiteiten van een holding, bevat de pool:

- de participatie in Rent-A-Port, Green Offshore en in twee Design Build Finance and Maintenance opdrachten in België.
- de activiteiten van CFE die niet werden overgedragen aan CFE Contracting NV of aan DEME NV waaronder werven in uitvoering in niet-maritieme burgerlijke bouwkunde in België en bouwwerken in Afrika (buiten Tunesië) en in Midden-Europa (buiten Polen).

4.1. ELEMENTEN VAN HET VERKORT GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE RESULTATENREKENING

Per 30 juni	Omzet		Bedrijfsresultaat op activiteit				Bedrijfsresultaat (EBIT)				Financieel resultaat	
	2018	2017	2018	% Omzet	2017	% Omzet	2018	% Omzet	2017	% Omzet	2018	2017
Baggerwerken en milieu	1.329.416	1.097.715	68.895	5,18%	85.135	7,76%	66.997	5,04%	72.339	6,59%	(4.587)	(12.822)
<i>Herwerking DEME</i>			(2.294)		(2.734)		(2.636)		(3.223)		1.450	2.109
Contracting	468.116	351.202	7.247	1,55%	14.819	4,22%	7.244	1,55%	14.819	4,22%	(79)	(45)
Vastgoedontwikkeling	75.474	7.140	9.652	12,79%	20.106	281,60%	11.651	15,44%	19.252	269,64%	(2.130)	(363)
Holding en niet-overgedragen activiteiten	13.706	19.312	(4.169)		(1.295)		(5.136)		(2.440)		(1.716)	(2.173)
<i>Eliminaties tussen polen</i>	(26.566)	(19.497)	(591)		268		(591)		268			
Totaal geconsolideerd	1.860.146	1.455.872	78.740	4,23%	116.299	7,99%	77.529	4,17%	101.015	6,94%	(7.062)	(13.294)

Per 30 juni	Belastingen		Resultaat toekenbaar aan de groep				Niet-kaselementen		EBITDA			
	2018	2017	2018	% Omzet	2017	% Omzet	2018	2017	2018	% Omzet	2017	% Omzet
Baggerwerken en milieu	(15.531)	(14.417)	48.425	3,64%	46.130	4,20%	118.205	110.265	187.100	14,07%	195.400	17,80%
<i>Herwerking DEME</i>	192	110	(994)		(1.004)		2.294	2.734				
Contracting	(3.091)	(5.929)	4.075	0,87%	8.845	2,52%	7.619	(3.904)	14.866	3,18%	10.915	3,11%
Vastgoedontwikkeling	(1.741)	(91)	7.815	10,35%	18.798	263,28%	(1.028)	4.188	8.624	11,43%	24.294	340,26%
Holding en niet-overgedragen activiteiten	(70)	(528)	(6.923)		(5.141)		(3.729)	(3.605)	(7.898)		(4.900)	
<i>Eliminaties tussen polen</i>	42	(71)	(549)		197				(591)		268	
Totaal geconsolideerd	(20.199)	(20.926)	51.849	2,79%	67.825	4,66%	123.361	109.678	202.101	10,86%	225.977	15,52%

4.2. VERKORT GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE

Per 30 juni 2018 (duizend euro)	Bagger- werken en milieu	Contracting	Vastgoed- ontwikkeling	Holding en niet- overgedragen activiteiten	Eliminaties tussen polen	Totaal geconsolideerd
ACTIVA						
Goodwill	155.959	21.560	0	0	0	177.519
Materiële vaste activa	2.144.100	62.351	523	1.050	0	2.208.024
Langlopende leningen aan geconsolideerde vennootschappen van de groep	0	0	0	20.000	(20.000)	0
Overige financiële vaste activa	103.355	1	30.112	20.790	0	154.258
Overige vaste activa	272.563	13.376	32.241	1.267.243	(1.245.868)	339.555
Voorraden	14.649	23.283	69.710	1.630	(1.625)	107.647
Geldmiddelen en kasequivalenten	343.204	51.995	8.763	24.049	0	428.011
Interne kaspositie – Cash pooling – actief	0	41.256	0	871	(42.127)	0
Overige vlottende activa	837.522	338.509	87.176	117.540	(9.136)	1.371.611
Totaal activa	3.871.352	552.331	228.525	1.453.173	(1.318.756)	4.786.625
VERPLICHTINGEN						
Eigen vermogen	1.543.439	71.941	66.586	1.181.209	(1.247.493)	1.615.682
Langlopende leningen aan geconsolideerde vennootschappen van de groep	0	0	20.000	0	(20.000)	0
Langlopende obligatielening	0	0	29.531	0	0	29.531
Langlopende financiële schulden	544.599	10.665	19.145	120.000	0	694.409
Overige langlopende verplichtingen	167.660	16.525	8.770	23.058	0	216.013
Kortlopende obligatielening	201.097	0	0	0	0	201.097
Kortlopende financiële schulden	151.493	1.344	0	0	0	152.837
Interne kaspositie – Cash pooling – passief	0	0	10.475	31.652	(42.127)	0
Overige kortlopende verplichtingen	1.263.064	451.856	74.018	97.254	(9.136)	1.877.056
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	3.871.352	552.331	228.525	1.453.173	(1.318.756)	4.786.625

Per 31 december 2017 (*) (duizend euro)	Bagger werken en milieu	Contracting	Vastgoed- ontwikkeling	Holding en niet- overgedragen activiteiten	Eliminaties tussen polen	Totaal geconsolideerd
ACTIVA						
Goodwill	163.370	21.560	0	0	0	184.930
Materiële vaste activa	2.073.436	63.736	526	510	0	2.138.208
Langlopende leningen aan geconsolideerde vennootschappen van de groep	0	0	0	20.000	(20.000)	0
Overige financiële vaste activa	94.138	754	34.981	17.846	0	147.719
Overige vaste activa	278.749	10.894	32.889	1.267.880	(1.245.818)	344.594
Voorraden	15.714	24.020	99.216	1.640	(1.625)	138.965
Geldmiddelen en kasequivalenten	434.687	59.234	3.324	25.773	0	523.018
Interne kaspositie – Cash pooling – actief	0	47.985	0	1.928	(49.913)	0
Overige vlottende activa	727.178	290.454	26.723	124.074	(10.970)	1.157.459
Totaal activa	3.787.272	518.637	197.659	1.459.651	(1.328.326)	4.634.893
VERPLICHTINGEN						
Eigen vermogen	1.554.953	74.226	64.433	1.182.605	(1.247.442)	1.628.775
Langlopende leningen aan geconsolideerde vennootschappen van de groep	0	0	20.000	0	(20.000)	0
Langlopende obligatielening	201.900	0	29.478	0	0	231.378
Langlopende financiële schulden	401.559	11.134	6.400	0	0	419.093
Overige langlopende verplichtingen	174.527	18.241	8.846	20.370	0	221.984
Kortlopende obligatielening	0	0	0	99.959	0	99.959
Kortlopende financiële schulden	118.889	5.608	0	0	0	124.497
Interne kaspositie – Cash pooling – passief	0	0	16.293	33.620	(49.913)	0
Overige kortlopende verplichtingen	1.335.444	409.428	52.209	123.097	(10.971)	1.909.207
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	3.787.272	518.637	197.659	1.459.651	(1.328.326)	4.634.893

(*) Herwerkte bedragen in overeenstemming met de wijziging van de boekhoudprincipes ingevolge de toepassing van de standaard *IFRS 15 Opbrengsten uit contracten met klanten* en van *IFRS 9 Financiële instrumenten en verbonden aanpassingen*. Herwerkingen worden beschreven in nota 3.2.

4.3. VERKORT GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

per 30 juni 2018 (duizend euro)	Baggerwerken en milieu	Contracting	Vastgoed- ontwikkeling	 Holding, niet- overgedragen activiteiten en eliminaties	Totaal geconsolideerd
Kasstroom uit operationele activiteiten vóór wijzigingen van werkkapitaal	187.649	15.379	10.153	(9.448)	203.733
Nettokasstroom uit (gebruikt in) operationele activiteiten	25.336	16.981	(2.083)	(31.101)	9.133
Kasstroom uit (gebruikt in) investeringsactiviteiten	(228.604)	(3.907)	325	(3.646)	(235.832)
Kasstroom uit (gebruikt in) financieringsactiviteiten	111.676	(19.781)	7.410	33.036	132.341
Nettotoename / (afname) van de geldmiddelen	(91.592)	(6.707)	5.652	(1.711)	(94.358)
per 30 juni 2017 (duizend euro)	Baggerwerken en milieu	Contracting	Vastgoed- ontwikkeling	 Holding, niet- overgedragen activiteiten en eliminaties	Totaal geconsolideerd
Kasstroom uit operationele activiteiten vóór wijzigingen van werkkapitaal	196.519	8.672	29.674	(4.970)	229.895
Nettokasstroom uit (gebruikt in) operationele activiteiten	259.796	17.288	4.262	(141)	281.205
Kasstroom uit (gebruikt in) investeringsactiviteiten	(264.362)	(2.038)	(2.362)	(589)	(269.351)
Kasstroom uit (gebruikt in) financieringsactiviteiten	(1.534)	(11.438)	(3.456)	(13.522)	(29.950)
Nettotoename / (afname) van de geldmiddelen	(6.100)	3.812	(1.556)	(14.252)	(18.096)

Kasstromen uit financieringsactiviteiten bevatten bedragen van de cash pooling in verband met de andere segmenten. Een positief bedrag is gelijk aan een gebruik van geldmiddelen in de cash pooling. Deze rubriek wordt eveneens door externe financieringen beïnvloed, met name en hoofdzakelijk in de pool vastgoedontwikkeling, holding en baggerwerken en milieu. De pool baggerwerken en milieu maakt geen deel uit van de cash pooling van de groep CFE.

4.4. OVERIGE INFORMATIE

Per 30 juni 2018 (duizend euro)	Baggerwerken en milieu	Contracting	Vastgoed-ont- wikkeling	Holding en niet- overgedragen activiteiten	Totaal geconsolideerd
Afschrijvingen	(120.548)	(5.383)	(137)	(82)	(126.150)
Investeringsen	186.229	4.575	185	673	191.662

Per 30 juni 2017 (duizend euro)	Baggerwerken en milieu	Contracting	Vastgoed-ont- wikkeling	Holding en niet- overgedragen activiteiten	Totaal geconsolideerd
Afschrijvingen	(112.988)	(3.651)	(91)	(114)	(116.844)
Investeringsen	261.214	5.485	350	583	267.632

De investeringen omvatten aankopen uitgevoerd in het kader van de investeringsactiviteiten van de groep alsook de aankopen uitgevoerd door de polen vastgoedontwikkeling en PPS-concessies in het kader van de operationele activiteiten. De aankopen door middel van bedrijfscombinatie worden niet inbegrepen in de investeringen.

OPSPLITSING VAN DE OMZET VAN DE POOL BAGGERWERKEN EN MILIEU (duizend euro)	Juni 2018	Juni 2017
Capital dredging	274.474	259.115
Environmental contracting	84.064	81.740
Fallpipe and landfalls	225.744	65.858
Maintenance dredging	146.957	136.001
Marine works	538.682	523.416
Civil works	59.495	31.585
Totaal	1.329.416	1.097.715

OPSPLITSING VAN DE OMZET VAN DE POOL CONTRACTING (duizend euro)	Juni 2018	Juni 2017
Bouw	343.370	242.864
Multitechnieken	86.156	74.897
Rail Infra & Utility Networks	38.590	33.441
Contracting	468.116	351.202

4.5. GEOGRAFISCHE SEGMENTEN

OMZET VAN DE GROEP CFE PER 30 JUNI (duizend euro)	Juni 2018	Juni 2017
België	566.710	509.289
Andere Europa	930.721	611.772
Midden Oosten	8.669	7.109
Azië	195.729	135.180
Oceanië	18.067	17.914
Afrika	110.558	136.044
Amerika	29.692	38.564
Totaal geconsolideerd	1.860.146	1.455.872

5. OVERNAMES EN AFSTOTINGEN VAN DOCHTERONDERNEMINGEN

OVERNAMES VOOR DE PERIODE PER 30 JUNI 2018

De overnames van het eerst halfjaar 2018 beschouwd als bedrijfscombinaties volgens de bepalingen van IFRS 3 hebben geen materiële impact.

In de loop van het eerste semester 2018 heeft Geosea, dochteronderneming van DEME, de reële waarde van alle identificeerbare activa en passiva van de filialen G-Tec en A2Sea A/S, verworven in 2017, definitief bepaald. De definitieve aankoop prijs en de definitieve waarde van de identificeerbare verworven activa en passiva worden als volgt samengevat:

Overnames GeoSea 2017 (duizend euro)	Voorlopig waardering December 2017	Definitieve waardering Juni 2018
Materiële vaste activa	186.675	190.964
Kasequivalenten	38.945	38.945
Langlopende schulden	(14.279)	(14.279)
Overige langlopende en kortlopende activa en passiva	(9.192)	(7.281)
Totaal van de netto verworven activa	202.149	208.349
Minderheidsbelangen	699	869
Totaal van de netto verworven activa – deel van de groep	202.848	209.218
Goodwill	7.410	704
Aanschaffingwaarde	210.258	209.922

AFSTOTINGEN VOOR DE PERIODE PER 30 JUNI 2018

Er zijn geen afstotingen te rapporteren.

De gerealiseerde overnames en verkopen op het niveau van de pool Vastgoedontwikkeling betreffen geen bedrijfscombinaties en bijgevolg is het totaal van de betaalde prijs toegekend aan terreinen en gebouwen aangehouden in voorraad. De voornaamste gerealiseerde overnames en verkopen op het niveau van de pool Vastgoedontwikkeling werden hierboven in het voorwoord beschreven.

GLOBAAL RESULTAAT

6. OPBRENGSTEN UIT AANVERWANTE ACTIVITEITEN

De opbrengsten uit aanverwante activiteiten bedragen 31.123 duizend euro (juni 2017: 57.988 duizend euro) en omvatten meerwaarden op vaste activa voor 1.828 duizend euro (juni 2017: 2.838 duizend euro), ontvangen huurgelden en doorrekeningen van kosten en andere diverse schadevergoeding voor 29.295 duizend euro (juni 2017: 21.823 duizend euro). In 2017, omvatten deze alsook de meerwaarden uit de verkoop van participaties in de pool Vastgoedontwikkeling die 33.327 duizend euro bedraagt. Deze transacties werden als operationele transacties beschouwd.

7. FINANCIEEL RESULTAAT

Per 30 juni (duizend euro)	2018	2017
Kosten van de financiële schuldenlast	(7.091)	(9.427)
Afgeleide instrumenten – Reële waarde aangepast door de resultaatrekening	0	0
Afgeleide instrumenten gebruikt als dekkingsinstrumenten	0	0
Activa gewaardeerd op basis van de reële waarde	0	0
Financiële instrumenten beschikbaar voor verkoop	0	0
Leningen en vorderingen - inkomsten	5.376	3.642
Verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs – rentelasten	(12.467)	(13.069)
Overige financiële kosten en opbrengsten	29	(3.867)
Winst (verlies) uit gerealiseerde en niet-gerealiseerde wisselresultaten	2.459	(5.491)
Ontvangen dividenden van niet-geconsolideerde ondernemingen	43	3.330
Rentekosten uit toegezegde pensioenplannen	0	0
Waardevermindering op financiële activa	0	0
Overige	(2.473)	(1.706)
Financieel resultaat	(7.062)	(13.294)

De evolutie van de winst (verlies) uit gerealiseerde en niet gerealiseerde wisselresultaten gedurende het eerste semester 2018 wordt voornamelijk verklaard door de wisselkoersevolutie van de euro ten opzichte van andere valuta bij DEME.

8. MINDERHEIDSBELANGEN

Per 30 juni 2018 bedraagt het aandeel van de minderheidsbelangen in het resultaat van de periode 1.581 duizend euro (juni 2017: 1.030 duizend euro).

9. BELASTINGEN OP HET RESULTAAT

De belastingslast bedraagt 20.199 duizend euro voor het eerste semester 2018 tegen 20.926 duizend euro voor het eerste semester 2017. Het effectief belastingtarief is 28,18% tegen 20,32% per 30 juni 2017. Het effectief belastingtarief is de verhouding tussen de belastinglast van de periode en het resultaat vóór belasting gecorrigeerd met de winst uit geassocieerde deelnemingen en joint-ventures.

FINANCIËLE POSITIE

10. MATERIËLE VASTE ACTIVA

Voor de periode eindigend op 30 juni 2018 (duizend euro)	Terreinen en gebouwen	Installaties en uitrusting	Meubilair en rollend materieel	Activa in aanbouw	Totaal
Aanschaffingswaarde					
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	144.888	3.435.161	76.181	428.074	4.084.304
Netto wisselkoersverschillen	131	667	32	58	888
Aankopen	2.309	71.225	3.803	113.319	190.656
Afstoting naar andere activacategorieën	(1.328)	3.500	1.909	(5.136)	(1.055)
Afstotingen	(967)	(22.263)	(2.751)	0	(25.981)
Wijziging consolidatiekring	187	788	527	0	1.502
Saldo op het einde van de periode	145.220	3.489.078	79.701	536.315	4.250.314
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen					
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	(58.599)	(1.823.759)	(63.738)	0	(1.946.096)
Netto wisselkoersverschillen	(112)	(344)	7	0	(449)
Afschrijvingen	(2.700)	(118.667)	(2.987)	0	(124.354)
Afstoting naar andere activacategorieën	4.124	213	(3.667)	0	670
Afstotingen	967	21.591	2.594	0	25.152
Wijziging consolidatiekring	(187)	3.501	(527)	0	2.787
Saldo op het einde van de periode	(56.507)	(1.917.465)	(68.318)	0	(2.042.290)
Netto boekwaarde					
Per 1 januari 2018	86.289	1.611.402	12.443	428.074	2.138.208
Per 30 juni 2018	88.713	1.571.613	11.383	536.315	2.208.024

Per 30 juni 2018 bedraagt de netto boekwaarde van materiële vaste activa 2.208.024 duizend euro (tegen 2.138.208 duizend euro op 31 december 2017).

Op 30 juni 2018 bedragen de aankopen 190.656 duizend euro. Deze betreffen voornamelijk DEME (185.497 duizend euro).

De bedragen onder "Wijziging consolidatiekring" betreffen de herwaardering van de activa van A2Sea. De reële waarde van de activa wordt definitief vastgesteld en de goodwill wordt definitief toegewezen.

Van de acht schepen die in 2015 en 2016 werden besteld (totale waarde: 1 miljard euro), werden er al twee eerder opgeleverd: de sleeopperzuigers Minerva en Scheldt River, met een capaciteit van respectievelijk 3.500 m³ en 8.400 m³. De schepen Gulliver (in partnerschap), Living Stone en Apollo zijn nu volledig operationeel.

De raad van bestuur van DEME heeft de bouw goedgekeurd van vier nieuwe schepen, voor een totaal bedrag van 133 miljoen euro. Het betreft twee baggerschepen (Trailing Suction Hopper Dredgers) van respectievelijk 2.300 m³ en 8.000 m³ en twee zelfvarende bakken van elk 3.500 m³.

De netto boekwaarde van de materiële vaste activa aangehouden onder financiële lease bedraagt 60.958 duizend euro op 30 juni 2018 (December 2017 : 65.599 duizend euro). De financiële lease contracten betreffen voornamelijk de groep DEME, de gebouwen van de dochterondernemingen Louis Stevens & Co NV, Engema NV en Arthur Vandendorpe NV; het rollend materieel van Benelmat en het materieel van José Coghe-Werbrouck NV en Compagnie Tunisienne d'Entreprises.

De materiële vaste activa die een garantie voor bepaalde leningen vormen bedragen 112.024 duizend euro (december 2017: 113.231 duizend euro).

Voor de periode eindigend op 30 juni 2017 (duizend euro)	Terreinen en gebouwen	Installaties en uitrusting	Meubilair en rollend materieel	Activa in aanbouw	Totaal
Aanschaffingswaarde					
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	130.770	3.022.471	60.273	129.115	3.342.629
Netto wisselkoersverschillen	(175)	(3.623)	(264)	2	(4.060)
Aankopen	1.829	55.769	2.641	203.191	263.430
Afstoting naar andere activacategorieën	153	1.612	11	(1.849)	(73)
Afstotingen	(1.957)	(16.277)	(1.828)	(686)	(20.748)
Wijziging consolidatiekring	0	0	0	0	0
Saldo op het einde van de periode	130.620	3.059.952	60.833	329.773	3.581.178
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen					
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	(58.215)	(1.551.879)	(49.231)	0	(1.659.325)
Netto wisselkoersverschillen	128	1.677	152	0	1.957
Afschrijvingen	(2.327)	(105.460)	(2.244)	0	(110.031)
Afstoting naar andere activacategorieën	(478)	490	61	0	73
Afstotingen	1.720	14.975	1.808	0	18.503
Wijziging consolidatiekring	0	0	0	0	0
Saldo op het einde van de periode	(59.172)	(1.640.197)	(49.454)	0	(1.748.823)
Netto boekwaarde					
Per 1 januari 2017	72.555	1.470.592	11.042	129.115	1.683.304
Per 30 juni 2017	71.448	1.419.755	11.379	329.773	1.832.355

11. GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN EN JOINT VENTURES

Per 30 juni 2018 bedragen de investeringen in geassocieerde deelnemingen en joint ventures 138.778 duizend euro (december 2017 : 140.510 duizend euro). De daling van de periode wordt voornamelijk verklaard door het deel in de winst uit geassocieerde deelnemingen en joint-ventures dat (1.211) duizend euro bedraagt (juni 2017 : (15.284) duizend euro).

12. VOORRADEN

Per 30 juni 2018, bedragen de voorraden 107.647 duizend euro (december 2017: 138.965 duizend euro) en zijn als volgt samengesteld:

(duizend euro)	30 juni 2018	31 december 2017
Grond- en hulpstoffen	42.349	40.727
Waardeverminderingen op voorraad grond- en hulpstoffen	(231)	(324)
Afgewerkte producten en onroerende goederen bestemd voor verkoop	67.253	101.182
Waardeverminderingen op voorraad eindproducten	(1.724)	(2.620)
Voorraden	107.647	138.965

De daling van de periode wordt voornamelijk door de commercialisering van verscheidene vastgoedprojecten in Polen verklaard.

13. HANDELSVORDERINGEN EN ANDERE VORDERINGEN

Op 30 juni 2018 bedragen de handelsvorderingen en andere operationele vorderingen 1.330.838 duizend euro (december 2017: 1.120.306 (*) duizend euro). De stijging durende de eerste zes maanden van 2018 is toe te schrijven aan de activiteiten van DEME.

Om het courante risico in te dijken, volgt de groep CFE regelmatig de uitstaande klantenbedragen op en stelt ze haar positie ten opzichte daarvan bij. We merken in dit verband op dat CFE twee werven in Tsjaad uitvoert. Het gaat om de bouw van het Grand Hôtel en het gebouw van het ministerie van Financiën. Het operationele beheer en het onderhoud van het Grand Hotel werden in juni 2017 overgedragen tot de uitbater aangeduid door de regering van Tsjaad. De officiële opening van het Grand Hotel vond plaats op 1 juli 2017.

In het eerste semester 2018 werd met het oog op de afronding van de overdracht van de schuldvorderingen op het Grand Hôtel verder onderhandeld met de overheid van Tsjaad en met Afrexim Bank.

In juli 2018 heeft de staat Tsjaad oude schuldvorderingen op het project van het ministerie van Financiën en het Grand Hôtel vereffend. De geïnde sommen bedragen 7,5 miljoen euro.

De blootstelling van CFE aan Tsjaad is bijgevolg verminderd met enerzijds een bedrag van 12 miljoen euro als gevolg van de opname van de gedeeltelijke waardevermindering en anderzijds een bedrag van 7,5 miljoen euro, voor zover de lokaal geïnde sommen kunnen worden omgezet in euro en overgebracht worden naar België.

(*) Herwerkte bedragen in overeenstemming met de wijziging van de boekhoudprincipes ingevolge de toepassing van de standaard *IFRS 15 Opbrengsten uit contracten met klanten* en van *IFRS 9 Financiële instrumenten en verbonden aanpassingen*. Herwerkingen worden beschreven in nota 3.2.

14. ANDERE VOORZIENINGEN DAN PENSIOENVERPLICHTINGEN EN PERSONEELVOORDELEN

Per 30 juni 2018 bedragen de voorzieningen 110.266 duizend euro, een daling van 2.447 duizend euro in vergelijking met december 2017 (112.713 duizend euro).

(duizend euro)	Diensten na verkoop	Overige courante risico's	Voorzieningen voor negatieve geassocieerde deelnemingen en joint-ventures	Overige niet-courante risico's	Totaal
Saldo op het einde van de vorige periode	14.898	67.632	19.179	11.004	112.713
Netto wisselkoersverschillen	(79)	(179)	0	0	(258)
Effecten van discontering	0	0	0	0	0
Overdracht naar andere rubrieken	(4)	(5.757)	2.924	2.573	(264)
Voorzieningen: toevoegingen	1.332	8.335	0	33	9.700
Voorzieningen: bestedingen	(1.526)	(6.284)	0	(901)	(8.711)
Voorzieningen: terugnemingen	0	(2.914)	0	0	(2.914)
Saldo op het einde van de periode	14.621	60.833	22.103	12.709	110.266

waarvan: courante: 75.454 duizend euro
niet courante: 34.812 duizend euro

De voorziening voor diensten na verkoop is met 277 duizend euro gedaald en bedraagt 14.621 duizend euro per 30 juni 2018.

De overige courante voorzieningen zijn met 6.799 duizend euro gedaald en bedragen 60.833 duizend euro per 30 juni 2018. Deze voorzieningen bevatten:

- de voorzieningen voor geschillen met klanten (12.511 duizend euro), sociale geschillen (1.155 duizend euro) en andere werfrisico's (24.297 duizend euro). Daar de onderhandelingen met de klanten nog lopen, kunnen we geen verdere informatie verstrekken over de weerhouden assumpties, noch over het moment van waarschijnlijke kasuitgaven;
- De voorzieningen voor verliezen einde werf (22.870 duizend euro) worden aangelegd omdat verwacht wordt dat de noodzakelijke kosten voor deze overeenkomsten hoger zullen zijn dan de economische voordelen. De bestedingen van de verliezen einde werf zijn te wijten aan de uitvoering van desbetreffende contracten.

Als het aandeel van het groep CFE in de verliezen van een geassocieerde deelneming of een joint-venture hoger is dan de boekwaarde van de participatie, wordt deze tot nul teruggebracht. De verliezen boven dit bedrag worden niet geboekt behalve het bedrag van de verbintenissen van de groep CFE tegenover sommige van deze enkele entiteiten. Het bedrag van deze verbintenissen wordt geboekt in de courante voorzieningen gezien de groep beschouwt dat er een verplichting bestaat om deze entiteiten en hun projecten financieel te ondersteunen.

De voorzieningen voor andere niet-courante risico's omvatten de voorzieningen voor risico's niet verbonden met de operationele cyclus van de lopende werven.

15. NIET UITGEDRUKTE ACTIVA EN PASSIVA

Volgens de beschikbare informatie op de datum waarop de financiële staten zijn goedgekeurd door de raad van bestuur hebben we geen kennis van niet uitgedrukte activa en passiva behalve dat mogelijke activa en passiva gerelateerd aan onderhanden projecten in opdracht van derden (bijvoorbeeld de eisen van de groep ten opzichte van de klanten of de eisen van de toeleveranciers) wat normaal in de baggerwerken sector en in de bouwsector is en door het toepassen van de methode van voltooiingspercentage op de projecten wordt behandeld.

16. FINANCIËLE DERIVATEN

De groep CFE maakt gebruik van afgeleide financiële instrumenten teneinde de risico's verbonden aan ongunstige veranderingen in de rentepercentages, het wisselkoersrisico, grondstofprijzen en andere marktrisico's te verminderen. Het bedrijf bezit noch geeft zijn financiële instrumenten uit voor handelsdoeleinden. Echter worden derivaten die niet kwalificeren als afdekkinginstrument als aangehouden voor handelsdoeleinden gepresenteerd.

Op 30 juni 2018 zijn de afgeleide financiële instrumenten geraamd op hun reële waarde.

17. INFORMATIE BETREFFENDE NETTO FINANCIËLE SCHULD

17.1. DE NETTO FINANCIËLE SCHULD.

(duizend euro)	30/06/2018			31/12/2017		
	Langlopende	Kortlopende	Totaal	Langlopende	Kortlopende	Totaal
Bankleningen en andere financiële schulden	519.602	141.911	661.513	373.667	110.236	483.903
Obligatieleningen	29.531	201.097	230.628	231.378	99.959	331.337
Opname van kredietlijnen	133.000	0	133.000	0	0	0
Leningen mbt financiële leasing	41.807	7.863	49.670	45.426	7.920	53.346
Totaal van de langlopende financiële schuld	723.940	350.871	1.074.811	650.471	218.115	868.586
Financiële schuld op korte termijn	0	3.063	3.063	0	6.341	6.341
Kasequivalenten	0	(9.624)	(9.624)	0	(9.650)	(9.650)
Beschikbare middelen	0	(418.387)	(418.387)	0	(513.368)	(513.368)
Totaal van de kortlopende netto financiële schuld (of beschikbare middelen)	0	(424.948)	(424.948)	0	(516.677)	(516.677)
Totaal van de netto financiële schuld	723.940	(74.077)	649.863	650.471	(298.562)	351.909
Financiële derivaten – Intrestindekking	5.735	3.130	8.865	5.250	3.453	8.703

De bankleningen en andere financiële schulden (661.513 duizend euro) betreffen voornamelijk corporate kredietlijnen en project finance bij DEME met betrekking tot het financieren van haar vloot.

De obligatieleningen (230.628 duizend euro) betreffen de obligatieleningen uitgegeven door DEME NV en BPI Real Estate Belgium NV. Op 14 februari 2013 is DEME NV overgegaan tot de uitgifte van een obligatielening voor een bedrag van 200 miljoen euro die terugbetaalbaar is op 14 februari 2019 en die een rente oplevert van 4,145 %. Op 19 december 2017 is BPI Real Estate Belgium NV overgegaan tot de uitgifte van een obligatielening voor een bedrag van 30 miljoen euro die terugbetaalbaar is op 19 december 2022 en die een rente oplevert van 3,75 %.

Leningen met betrekking tot financiële leasing (49.670 duizend euro) betreffen voornamelijk DEME, de gebouwen van filialen Louis Stevens & Co NV en Engema NV en de materieel van de dochteronderneming José Coghe-Werbrouck NV.

17.2. TIJDSHEMA VAN DE FINANCIËLE SCHULDEN

(duizend euro)	Vervallen binnen het jaar	tussen 1 en 2 jaar	tussen 2 en 3 jaar	tussen 3 en 5 jaar	tussen 5 en 10 jaar	meer dan 10 jaar	Totaal 30 juni 2018
Bankleningen en andere financiële schulden	141.911	118.325	115.786	186.133	99.358	0	661.513
Obligatielening	201.097	0	0	29.531	0	0	230.628
Opname van kredietlijnen	0	0	13.000	120.000	0	0	133.000
Leningen mbt financiële leasing	7.863	8.013	6.592	13.760	10.560	2.882	49.670
Totaal van de langlopende financiële schuld	350.871	126.338	135.378	349.424	109.918	2.882	1.074.811
Financiële schuld op korte termijn	3.063	0	0	0	0	0	3.063
Kasequivalenten	(9.624)	0	0	0	0	0	(9.624)
Beschikbare middelen	(418.387)	0	0	0	0	0	(418.387)
Totaal van de kortlopende financiële netto schuld	(424.948)	0	0	0	0	0	(424.948)
Totaal van de financiële netto schuld	(74.077)	126.338	135.378	349.424	109.918	2.882	649.863

De huidige waarde van de korte termijn verplichtingen betreffende financiële leasingovereenkomsten bedraagt 7.863 duizend euro (2017: 7.920 duizend euro).

17.3. KASSTROMEN MET BETREKKING TOT FINANCIËLE SCHULDEN

Op 30 juni 2018 bedragen de financiële schulden van CFE 1.077.874 duizend euro, een stijging met 202.947 duizend euro tegenover 31 december 2017.

Deze toename van de schuld wordt voornamelijk verklaard door een positieve nettokasstroom (+205.170 duizend euro) uit ontvangen bankleningen (+390.239 duizend euro) en terugbetaling van bankleningen (-185.069 duizend euro). De post 'Andere wijzigingen' betreft voornamelijk de voorstelling op korte termijn van de obligatielening van DEME NV die in februari 2019 vervalt en de impact van de evolutie van wisselkoersen.

(duizend euro)	December 2017	Kasstroom	Andere wijzigingen	Juni 2018
Financiële schulden - langlopend				
Obligatieleningen	231.378	(750)	(201.097)	29.531
Overige langlopende financiële schulden	419.093	309.699	(34.383)	694.409
Financiële schulden - kortlopend				
Obligatieleningen	99.959	(99.959)	201.097	201.097
Overige kortlopende financiële schulden	124.497	(3.820)	32.160	152.837
Totaal	874.927	205.170	(2.223)	1.077.874

17.4. KREDIETLIJNEN

CFE NV beschikt op 30 juni 2018 over bevestigde bankkredietlijnen op lange termijn voor 150 miljoen euro. Op 30 juni 2018 zijn 120 miljoen euro effectief gebruikt.

BPI Real Estate Belgium NV beschikt op 30 juni 2018 over bevestigde bankkredietlijnen op lange termijn voor 20 miljoen euro. Op 30 juni 2018 zijn 13 miljoen euro effectief gebruikt.

DEME beschikt over bevestigde bankkredietlijnen (revolving credit facilities) voor 120 miljoen euro en over bevestigde bankkredietlijnen (terms loans) voor 240 miljoen euro, en over de mogelijkheid om commercial papers uit te schrijven ter hoogte van 125 miljoen euro. Op 30 juni 2018, werden deze bronnen van financiering niet gebruikt.

17.5. FINANCIËLE VOORWAARDEN (CONVENANTS)

De bilaterale kredieten zijn onderworpen aan welbepaalde voorwaarden (convenants) die rekening houden met onder andere de schuldpositie en de relatie tussen deze en het eigen vermogen of de vaste activa, alsook met de gegenereerde cashflow. De voorwaarden (convenants) werden integraal gerespecteerd op 30 juni 2018.

18. INFORMATIE BETREFFENDE HET BEHEER VAN DE FINANCIËLE RISICO'S

18.1. RENTEVOETRISICO

Het beleid en de procedures voor het risicobeheer gedefinieerd door de groep zijn dezelfde aan deze beschreven in het jaarverslag 2017.

Effectieve gemiddelde rentevoet **vóór** effect van financiële derivaten

Soort schulden	Vaste rentevoet			Variabele rentevoet			Totaal		
	Bedrag	Aandeel	Rentevoet	Bedrag	Aandeel	Rentevoet	Bedrag	Aandeel	Rentevoet
Bankleningen en andere financiële schulden	326	0,12%	5,37%	661.187	83,00%	0,69%	661.513	61,55%	0,70%
Obligatielening	230.628	82,89%	4,09%	0	0,00%	0,00%	230.628	21,46%	4,09%
Opname van kredietlijnen	0	0,00%	0,00%	133.000	16,70%	0,77%	133.000	12,37%	0,77%
Leningen mbt financiële leasingovereenkomsten	47.270	16,99%	1,12%	2.400	0,30%	2,50%	49.670	4,62%	1,19%
Totaal	278.224	100%	3,59%	796.587	100%	0,71%	1.074.811	100%	1,46%

Effectieve gemiddelde rentevoet **na** effect van financiële derivaten

Soort schulden	Vaste rentevoet			Variabele rentevoet			'Caped' variabele rentevoet + inflatie			Totaal		
	Bedrag	Aandeel	Rentevoet	Bedrag	Aandeel	Rentevoet	Bedrag	Aandeel	Rentevoet	Bedrag	Aandeel	Rentevoet
Bankleningen en andere financiële schulden	655.343	64,68%	0,080%	6.170	10,02%	0,68%	0	0,00%	0,00%	661.513	61,55%	0,80%
Obligatielening	230.628	22,76%	4,09%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	230.628	21,46%	4,09%
Opname van kredietlijnen	80.000	7,90%	0,57%	53.000	86,08%	0,82%	0	0,00%	0,00%	133.000	12,37%	0,67%
Leningen mbt financiële leasingovereenkomsten	47.270	4,66%	1,12%	2.400	3,90%	2,50%	0	0,00%	0,00%	49.670	4,62%	1,19%
Totaal	1.013.241	100%	1,55%	61.570	100%	0,87%	0	0,00%	0,00%	1.074.811	100%	1,51%

18.2. VERDELING VAN DE FINANCIËLE SCHULDEN OP LANGE TERMIJN PER VALUTA

Het bedrag van schulden (behalve de schulden met betrekking tot financiële leasingovereenkomsten die voornamelijk in euro zijn) per valuta is:

(duizend euro)	Juni 2018	December 2017
Euro	1.025.141	815.240
US dollar	0	0
Andere	0	0
Totaal langlopende financiële verplichtingen	1.025.141	815.240

18.3. BOEKWAARDE EN REËLE WAARDE PER BOEKHOUDCATEGORIE

30 juni 2018
(duizend EUR)

	FAVGRW /FPGRW (3) – Afgeleide instrument niet gekwalificeerd als dekking	FAVGRW /FPGRW (3) – Afgeleide instrument gekwalificeerd als dekking	Activa en verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	Totale boekwaarde	Bepaling van de reële waarde per niveau	Reële waarde van de categorie
Financiële vaste activa		171	145.941	146.112		146.112
Deelnemingen (1)			7.163	7.163	Niveau 2	7.163
Financiële vorderingen en leningen (1)			138.778	138.778	Niveau 2	138.778
Rentevoet derivaten		171		171	Niveau 2	171
Financiële vlottende activa	1.032	114	1.758.849	1.759.995		1.759.995
Handels- en overige vorderingen uit operationele activiteiten			1.330.838	1.330.838	Niveau 2	1.330.838
Rentevoet derivaten	1.032	114		1.146	Niveau 2	1.146
Kasequivalenten (2)			9.624	9.624	Niveau 2	9.624
Beschikbare middelen (2)			418.387	418.387	Niveau 2	418.387
Totaal activa	1.032	285	1.904.790	1.906.107		1.906.107
Langlopende financiële verplichtingen	2.122	4.638	723.940	730.700		737.303
Obligatielening			29.531	29.531	Niveau 1	29.531
Financiële verplichtingen			694.409	694.409	Niveau 2	701.012
Rentevoet derivaten	2.122	4.638		6.760	Niveau 2	6.760
Kortlopende financiële verplichtingen	4.200	3.272	1.699.650	1.707.122		1.714.903
Handels- en overige schulden uit operationele activiteiten			1.345.716	1.345.716	Niveau 2	1.345.716
Obligatielening			201.097	201.097	Niveau 1	204.640
Financiële verplichtingen			152.837	152.837	Niveau 2	157.075
Rentevoet derivaten	4.200	3.272		7.472	Niveau 2	7.472
Totaal passiva	6.322	7.910	2.423.590	2.437.822		2.452.206

31 december 2017 (*)
(duizend EUR)

	AFMOJV / PFDJV (3) – Afgeleide instrument niet gekwalificeerd als dekking	AFMOJV / PFDJV (3) – Afgeleide instrument gekwalificeerd als dekking	Activa en verplichtingen aan afgeschreven kost	Totale boekwaarde	Bepaling van de reële waarde per niveau	Reële waarde van de categorie
Financiële vaste activa		921	147.719	148.640		148.640
Deelnemingen (1)			7.101	7.101	Niveau 2	7.101
Financiële vorderingen en leningen (1)			140.618	140.618	Niveau 2	140.618
Rentevoet derivaten		921		921	Niveau 2	921
Financiële vlottende activa	2.320	1.836	1.643.324	1.647.480		1.647.480
Handels- en overige vorderingen uit operationele activiteiten			1.120.306	1.120.306	Niveau 2	1.120.306
Rentevoet derivaten	2.320	1.836		4.156	Niveau 2	4.156
Kasequivalenten (2)			9.650	9.650	Niveau 1	9.650
Beschikbare middelen (2)			513.368	513.368	Niveau 1	513.368
Totaal activa	2.320	2.757	1.791.043	1.796.120		1.796.120
Langlopende financiële verplichtingen	1.960	5.249	650.471	657.680		671.253
Obligatielening			231.378	231.378	Niveau 1	235.599
Financiële verplichtingen			419.093	419.093	Niveau 2	428.445
Rentevoet derivaten	1.960	5.249		7.209	Niveau 2	7.209
Kortlopende financiële verplichtingen	401	7.044	1.519.529	1.526.974		1.530.825
Handels- en overige schulden uit operationele activiteiten			1.295.073	1.295.073	Niveau 2	1.295.073
Obligatielening			99.959	99.959	Niveau 1	101.168
Financiële verplichtingen			124.497	124.497	Niveau 2	127.139
Rentevoet derivaten	401	7.044		7.445	Niveau 2	7.445
Totaal passiva	2.361	12.293	2.170.000	2.184.654		2.202.078

(*) Herwerkte bedragen in overeenstemming met de wijziging van de boekhoudprincipes ingevolge de toepassing van de standaard *IFRS 15 Opbrengsten uit contracten met klanten* en van *IFRS 9 Financiële instrumenten en verbonden aanpassingen*. Herwerkingen worden beschreven in nota 3.2.

- (1) Gepresenteerd in de rubriek "andere niet courante financiële activa" en "andere niet courante activa"
- (2) Gepresenteerd in de rubriek "kas en kasequivalenten"
- (3) FAVGRW : financiële activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde via het nettoresultaat
 FPGRW : financiële passiva gewaardeerd tegen reële waarde via het nettoresultaat
 De afstemming tussen de categorieën van de standaarden IAS 39 en IFRS 9 wordt in de nota 3.2. beschreven.

De reële waarde van financiële instrumenten kunnen in drie niveaus geclassificeerd worden naargelang de inputs gebruikt voor de waardering waarneembaar zijn:

- De reële waardering van niveau 1 zijn gebaseerd op genoteerde prijzen (niet gecorrigeerd) voor identieke activa en verplichtingen;
- De reële waardering van niveau 2 zijn gebaseerd op inputs, andere dan in niveau 1 opgenomen genoteerde prijzen, die direct (via prijzen) of indirect (via inputs afgeleid van prijzen) voor het actief of de verplichting waarneembaar zijn;
- De reële waardering van niveau 3 zijn gebaseerd op waarderingstechnieken die inputs omvatten die niet waarneembaar zijn voor het actief of de verplichting.

De reële waarde van de financiële instrumenten werd aan de hand van de volgende technieken berekend:

- Voor kortlopende financiële instrumenten zoals de handelsvorderingen en handelsschulden werd de reële waarde beschouwd als niet significant verschillend van de boekwaarde aan afgeschreven kost.
- Voor leningen met een variabel intrestvoet werd de reële waarde beschouwd als niet significant verschillend van de boekwaarde aan afgeschreven kost.
- Voor financiële instrumenten zoals rentevoet derivaten, wisselkoers derivaten of toekomstige kasstromen derivaten wordt de reële waarde bepaald aan de hand van een verdisconteringsmodel van de toekomstige kasstromen rekening houdend met toekomstige rentecurves, wisselkoerscurves, of andere termijnprijscurves.
- Voor andere derivaat instrumenten werd de reële waarde bepaald op basis van een verdisconteringsmodel van toekomstige geschatte kasstromen.
- Voor beursgenoteerde obligaties uitgeschreven door CFE, BPI Real Estate Belgium en DEME werd de reële waarde bepaald op basis van de beurskoers op afsluitingsdatum.
- Voor leningen met een fixe intrestvoet : de reële waardering is bepaald op de verdisconteerde toekomstige kasstromen op de intrestvoet van de markt op de afsluitingsdatum.

19. ANDERE GEGEVEN VERPLICHTINGEN

Het totaal van de gegeven verplichtingen andere dan de zakelijke zekerheden voor de groep CFE voor de verslagperiode per 30 juni 2018 bedraagt 1.143.033 duizend euro (december 2017: 1.168.439 duizend euro) en bestaat uit:

(duizend euro)	Juni 2018	December 2017
Goede uitvoering en performances bonds (a)	979.778	997.687
Biedingen (b)	12.966	16.902
Teruggaven voorschotten (c)	2.452	2.683
Garantie-inhouding (d)	15.006	12.300
Betaling op termijn van de onderaannemers en leveranciers (e)	51.523	51.317
Andere gegeven verplichtingen - waarvan 60.858 duizend euro corporate garanties bij DEME	81.308	87.550
Totaal	1.143.033	1.168.439

- a) Garanties gegeven in het kader van de uitvoering van de overeenkomsten inzake werken. In geval van wanprestatie van de bouwonderneming verbindt de bank (of de verzekeringsmaatschappij) zich ertoe de klant tot aan het bedrag van de garantie te vergoeden.
- b) Garanties gegeven in het kader van aanbestedingen in verband met de overeenkomsten inzake werken
- c) Garanties gegeven door de bank aan een klant waarin de teruggave van de voorschotten op contracten (voornamelijk bij DEME) wordt gegarandeerd
- d) Garanties gegeven door de bank aan een klant dat ze het ingehouden garantiebedrag overneemt
- e) Garantie van de betaling van de schuld jegens een leverancier of een onderaannemer.

20. ANDERE ONTVANGEN VERPLICHTINGEN

(duizend euro)	Juni 2018	December 2017
Goede uitvoering en performance bonds	436.007	393.592
Andere ontvangen verplichtingen	2.226	2.515
Totaal	438.233	396.107

Het grootste deel van de ontvangen verplichtingen betreft de ontvangen verplichtingen in het kader van de uitbreiding van de baggervloot.

21. GESCHILLEN

De groep CFE kent een aantal geschillen dat men als normaal kan beschouwen voor de baggerwerken sector en de bouwsector. In het merendeel van de gevallen tracht de groep CFE een dading te sluiten met de tegenpartij wat bijgevolg het aantal procedures sterk heeft verminderd.

De groep CFE tracht tevens de bedragen terug te vorderen bij zijn klanten. Het is echter onmogelijk om een inschatting te geven van dit potentieel actief.

22. TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN

- Ackermans & van Haaren (AvH) bezit 15.289.521 aandelen van CFE op eind juni 2018. AvH is, als gevolg de hoofdaandeelhouder van CFE en houdt 60,40% van het kapitaal van CFE.
- Dredging Environmental & Marine engineering NV en CFE NV hebben respectievelijk op 26 november 2001 en 11 juni 2018 een dienstencontract afgesloten met Ackermans van Haaren NV. De door Dredging Environmental & Marine engineering NV, een 100% filiaal van CFE, en CFE NV verschuldigde vergoedingen op grond van die contracten bedragen respectievelijk 1.191 duizend euro en 650 duizend euro voor het boekjaar 2018.
- Er zijn geen transacties met de gedelegeerd bestuurders behoudens hun remuneratiepakket. Er zijn evenmin transacties met de vennootschappen Trorema BVBA, Frédéric Claes NV, 8822 BVBA, D2C Partners, Almacom BVBA en Artist Valley NV behoudens de facturatie van die vennootschappen in verband met hun dienstencontracten. Leningen werden toegestaan aan bepaalde leden van het uitvoerend comité van CFE Contracting in het kader van de hen toegekende aandelenoptieplannen.
- Op 30 juni 2018 oefent de groep CFE gezamenlijke controle uit op Rent-A-Port NV, Green Offshore NV en hun filialen.
- De transacties met verbonden partijen betreffen voornamelijk de operaties met de vennootschappen in welke CFE een opmerkelijke invloed of een gemeenschappelijke controle heeft. De transacties tussen verbonden partijen zijn op basis van de marktprijs uitgevoerd.
- Tijdens het eerste halfjaar 2018 werd er geen significante verandering in de natuur van transacties tussen verbonden partijen in vergelijking met 31 december 2017 vastgesteld. De geconsolideerde jaarrekeningen bevatten commerciële transacties of financiering transacties tussen de groep en vennootschappen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast. De voornamelijk transacties zijn de volgende:

(duizend euro)	30 juni 2018	31 december 2017
Activa met verbonden partijen	478.409	445.634
Vaste financiële activa	151.513	143.203
Handelsvorderingen en andere vorderingen	305.051	281.761
Andere courante activa	21.845	20.670
Passiva met verbonden partijen	104.459	106.555
Andere vaste passiva	1.578	3.542
Handelsschulden en andere schulden	102.881	103.013

(duizend euro)	30 juni 2018	30 juni 2017
Lasten en opbrengsten met verbonden partijen	266.002	318.386
Omzet en opbrengsten uit aanverwante activiteiten	281.934	322.004
Aankopen en overige operationele lasten	(20.453)	(9.069)
Financiële lasten en opbrengsten	4.521	5.451

23. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Nihil

24. IMPACT VAN DE VREEMDE MUNTEN

De internationale activiteiten van de groep CFE voor de pools contracting en vastgoedontwikkeling situeren zich voornamelijk in de Euro zone. Bijgevolg is de blootstelling aan wisselrisico's, als de impact op de financiële staten in deze segmenten sterk beperkt. Echter in het segment baggerwerken en milieu wordt een groot gedeelte van zijn activiteiten internationaal gerealiseerd. Deze activiteiten worden grotendeels uitgeoefend in US Dollar of in valuta's die nauw verwant zijn. DEME gebruikt financiële instrumenten ter in dekking van wisselkoersrisico's.

25. WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK EN ONTWIKKELING

DEME verricht onderzoek naar het versnellen van de efficiëntie van haar vloot. Ze leidt ook in samenwerking met de universiteiten en het Vlaamse Gewest studies ter ontwikkeling van duurzame energieproductie in het marine milieu.

26. SEIZOENSEFFECTEN OP DE ACTIVITEITEN

De bouwindustrie is seizoensgebonden en beïnvloed door het winterweer.

Omzet en resultaten gerealiseerd in de eerste jaarhelft kunnen daardoor niet worden geëxtrapoleerd over het volledige jaar. Het seizoenseffect op de activiteiten wordt weerspiegeld in een hoger gebruik van kasmiddelen in de eerste jaarhelft.

Er werden geen correcties aangebracht op de financiële staten voor de eerste jaarhelft van de groep teneinde rekening te houden met de seizoenseffecten op de activiteiten.

De opbrengsten en kosten van de groep uit normale operationele activiteiten welke onderhevig zijn aan seizoenseffecten werden erkend volgens dezelfde waarderingsregels als deze bij jaareinde. Ze werden bijgevolg noch geanticipeerd, noch uitgesteld in de tussentijdse financiële staten.

27. RAPPORT VAN DE COMMISSARIS

Aan de raad van bestuur

In het kader van ons mandaat van commissaris, brengen wij u verslag uit over de geconsolideerde tussentijdse financiële informatie. Deze geconsolideerde tussentijdse financiële informatie omvat de geconsolideerde verkorte staat van financiële positie op 30 juni 2018, de geconsolideerde verkorte winst- en verliesrekening, het geconsolideerde verkorte overzicht van het totaalresultaat, het geconsolideerde verkorte mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerde verkorte kasstroomoverzicht voor de zes maanden eindigend op die datum, alsmede selectieve toelichtingen 1 tot 26.

Verslag over de geconsolideerde tussentijdse financiële informatie

Wij hebben de beoordeling uitgevoerd van de geconsolideerde tussentijdse financiële informatie van Aannemingsmaatschappij CFE NV ("de vennootschap") en haar dochterondernemingen (samen "de groep"), opgesteld in overeenstemming met de internationale standaard IAS 34, "Tussentijdse financiële verslaggeving" zoals aanvaard door de Europese Unie.

De totale activa in de geconsolideerde verkorte staat van financiële positie bedragen 4 786 625 (000) EUR en de geconsolideerde winst (aandeel van de groep) van de periode bedraagt 51 849 (000) EUR.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de getrouwe weergave van deze geconsolideerde tussentijdse financiële informatie in overeenstemming met de internationale standaard IAS 34, "Tussentijdse financiële verslaggeving" zoals aanvaard door de Europese Unie. Onze verantwoordelijkheid bestaat erin een conclusie over de geconsolideerde tussentijdse financiële informatie te formuleren op basis van de door ons uitgevoerde beoordeling.

Reikwijdte van de beoordeling

We hebben onze beoordeling uitgevoerd overeenkomstig de internationale standaard ISRE 2410, "Beoordeling van tussentijdse financiële informatie", uitgevoerd door de onafhankelijke auditor van de entiteit. Een dergelijke beoordeling van tussentijdse financiële informatie bestaat uit het verzoeken om inlichtingen, in hoofdzaak bij de personen verantwoordelijk voor financiën en boekhoudkundige aangelegenheden, alsmede uit het uitvoeren van cijferanalyses en andere beoordelingswerkzaamheden. De reikwijdte van een beoordeling is aanzienlijk geringer dan die van een overeenkomstig de internationale controlestandaarden (International Standards on Auditing) uitgevoerde controle. Om die reden stelt de beoordeling ons niet in staat de zekerheid te verkrijgen dat wij kennis zullen krijgen van alle aangelegenheden van materieel belang die naar aanleiding van een controle mogelijk worden onderkend. Bijgevolg brengen wij geen controle-oordeel tot uitdrukking over de geconsolideerde tussentijdse financiële informatie.

Conclusie

Gebaseerd op de door ons uitgevoerde beoordeling, kwamen er geen feiten onder onze aandacht welke ons doen geloven dat de geconsolideerde tussentijdse financiële informatie van Aannemingsmaatschappij CFE NV niet, in alle materiële opzichten, is opgesteld overeenkomstig de internationale standaard IAS 34, "Tussentijdse financiële verslaggeving" zoals aanvaard door de Europese Unie.

Paragraaf ter benadrukking van een bepaalde aangelegenheid

Zonder de hierboven vermelde verklaring in het gedrang te brengen, vestigen wij de aandacht op de informatie opgenomen in Toelichting 13 van de geconsolideerde tussentijdse financiële informatie waarin de betalingonzekerheid met betrekking tot de uitstaande vorderingen op de Tsjadse Staat wordt beschreven alsmede de ondernomen acties om de hun betalingen te bekomen.

Zaventem, 27 augustus 2018

De commissarissen

DELOITTE Bedrijfsrevisoren
BV o.v.v.e. CVBA
Vertegenwoordigd door Michel Denayer

DELOITTE Bedrijfsrevisoren
BV o.v.v.e. CVBA
Vertegenwoordigd door Rik Neckebroeck